

ELS REFUGIS ANTIAERIS DE PALMA: UN PATRIMONI OCULT (VISITA)

Els refugis antiaeris de Palma: Un patrimoni ocult, una història oblidada (Conferència i visita guiada)

A partir del juliol de 1936, amb l'inici de la Guerra Civil, Palma es va convertir en l'objectiu freqüent de successius bombardeigs. Tot i que la magnitud d'aquests bombardeigs va ser sempre limitada, aviat es varen produir les primeres víctimes mortals, i es va fer necessari adoptar mesures de Defensa Passiva per a la protecció de la població civil. La principal mesura adoptada va ser la construcció de refugis antiaeris.

Gairebé tots els arquitectes i enginyers de l'illa varen participar en el disseny i construcció dels refugis antiaeris de Palma. Amb sols 2 anys se'n varen arribar a construir devers 130 de públics i més de 600 de particulars.

Finalitzada la Guerra Civil, els refugis varen ser tapiats, però no destruïts, i varen quedar ocults al subsol de la ciutat. Amb el temps, acabarien oblidats. Tanmateix, molts d'ells s'han conservat fins

als nostres dies, encara que la seva existència és desconeguda i sovint són descoberts inesperadament durant l'execució d'obres a la via pública.

Malgrat el temps transcorregut, molts dels refugis antiaeris de Palma es troben ben conservats, tot i que l'accés al seu interior no sempre és possible. La majoria continuen ocults i inaccessibles, a davall dels carrers per on passam cada dia. Es tracta d'un patrimoni ocult i d'un vestigi d'un passat no tan llunyà, que bé val la pena conèixer i posar en valor.

Atès això, us proposam una activitat que us endinsarà en la història, per molts desconeguda, dels refugis antiaeris de Palma, a més de donar-vos l'oportunitat de visitar-los.

La activitat consta d'una primera part que consisteix en una conferència en la qual es descriu la situació desencadenada a Mallorca a partir del començament de la Guerra Civil, el juliol de 1936, i els primers bombardeigs de l'aviació republicana sobre la ciutat de Palma.

La conferència continua amb la introducció del concepte de Defensa Passiva com a estratègia per a la protecció de les poblacions civils davant de possibles bombardeigs aeris i, tot seguit, s'examinen les distintes mesures adoptades a Mallorca, amb especial atenció a la construcció de refugis antiaeris.

Després de descriure aquests refugis i la problemàtica de la seva construcció, amb abundants fotografies, s'expliquen els motius que varen conduir al seu tancament una vegada finalitzada la Guerra, i s'analitza què queda encara d'aquelles velles infraestructures, més de 80 anys després

La segona part de l'activitat consisteix en una visita guiada a uns dels refugis antiaeris que encara són accessibles, on els assistents podran veure «in situ» com eren els refugis i en quin estat es troben actualment, i experimentar en primera persona les sensacions viscudes al seu interior per part de les persones que s'hi hagueren de protegir de les bombes durant la Guerra Civil.

Els refugis disponibles són els següents, tots ells a Palma (es visitarà un sol refugi):

- Refugi del Palau del Consell de Mallorca
- Refugi d'Es Baluard Museu
- Refugi de la Delegació de Defensa a les illes Balears
- Refugi del Centro de Historia y Cultura Militar de Baleares

No us podeu perdre l'experiència!

VISITA/SORTIDA (PRESENCIAL)

Adreçat a: **3r ESO, 4t ESO, BAT1, BAT2**

Preu per alumne: **2 €**

Lloc: **Refugi a concertar**

Durada: **3 h**

Nombre mínim d'alumnes: **30**

Nombre màxim d'alumnes: **60**

Horari: **Concertau data i hora enviant la butlleta de sol·licitud**

